

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3175/2024. (V. 17.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 4.Bpkf.383/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amiben a Győri Járásbíróság B.383/2022/95. számú végzése, illetve a Győri Törvényszék 4.Bpkf.383/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az indítványozó ellen a Győri Járási Ügyészség terjesztett elő kizárási indítványt egy, a Győri Járásbíróságon különösen nagy kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult büntetőeljárásban. A Győri Járásbíróság B.383/2022/95. számú végzésével az indítványozót mint a vádlott meghatalmazott védőjét a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 43. § (1) bekezdés a) és f) pontjaira hivatkozva kizárta a büntetőeljárásból. Ennek az előzménye az volt, hogy a büntetőeljárás sértettje 2019. július 22-én meghatalmazott egy ügyvédet, hogy a folyamatban lévő büntetőügyben teljes jogkörrel képviselje. Az ügyvéd helyettesítésére két másik ügyvédjelölt – köztük az indítványozó – volt jogosult. A nyomozati iratok között nem volt fellelhető olyan irat, amely szerint az indítványozó a meghatalmazás alapján okiratot szerkesztett vagy eljárási cselekményen vett volna részt. A vádlott 2020. május 29-én hatalmazta meg az immár önálló ügyvédként tevékenykedő indítványozót, hogy a büntetőeljárásban védőjeként járjon el. Az indítványozó védőként nyomozati cselekményeken, nyomozási bírói ülésen, majd bírósági tárgyalási napon is részt vett. A sértettek indítványozták az indítványozó kizárását a büntetőeljárásból azon az alapon, hogy az indítványozó korábban a sértettek által meghatalmazott ügyvéd helyettesítésére jogosult volt, és ugyan megbeszélésen nem vett részt, de az irodában végzett munkája során hallhatta a megbeszéléseket, hozzáférhetett iratokhoz, adatokhoz. Az indítványozó 2019. január 1. és december 31. között volt a sértettek képviselőjeként eljáró ügyvéd ügyvédi irodájának alkalmazottja, 2020. január 1-jétől önálló ügyvédként tevékenykedett saját ügyvédi irodájában. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy 2019. július 11-től a munkavégzés alól fel volt mentve, az ezután felvett meghatalmazásokkal kapcsolatosan már nem járt el, nem volt hozzáférése az ügyvédi iroda levelezéséhez, az ügyfelek adataihoz, az iroda kulcsait is leadta.
- [3] A bíróság a kizárási indítványt megalapozottnak találta. A bíróság döntésének indokolásában – utalva a következőes bírói gyakorlatra – kifejtette, hogy ha alappal hivatkoznak a sértetti képviselet miatti érdekellentétre, a képviselői pozíció feltétlen kizárási okot képez. Erre tekintettel a bíróság az indítványozót kizárta a büntetőeljárásból.
- [4] Az indítványozó a végzés ellen fellebbezést nyújtott be a Győri Törvényszékhez, amiben a járásbíróság döntésének megváltoztatását és a kizárássra irányuló indítványok elutasítását kérte. Az indítványozó fellebbezésében részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint a képviseleti pozíció lehetőségének teremtése nem jelenti a képviselet tényleges ellátását, így nem keletkeztet feltétlen kizárási okot. Álláspontjának alátámasztására több bíró-

sági határozatra hivatkozott. A Győri Törvényszék 4.Bpkf.383/2023/3. számú végzésében az első fokon eljáró járásbíróság végzését helybenhagyta. A törvényszék megállapította, hogy a járásbíróság részletes indokolást adott a döntéséhez, megfelelő jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva. A törvényszék végzésében mellőzte az elsőfokú végzés indokolásából a Be. 43. § (1) bekezdés f) pontjára való hivatkozást relevancia hiányában.

- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján kérte a Győri Járásbíróság B.383/2022/95. számú végzése, valamint a Győri Törvényszék 4.Bpkf.383/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó előadta, hogy álláspontja szerint a jogi képviselet ellátására vonatkozó meghatalmazáson helyettesítésre jogosultként való feltüntetése önmagában nem keletkeztet képviseleti jogosultságot, valamint a bírói gyakorlat szerint a képviseleti jog megszerzése önmagában nem eredményezheti a védő kizárását a büntetőeljárásból tényleges eljárási cselekményen való részvétel hiányában. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a bíróságok az általa felhozott érvekre nem reagáltak, indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezzel megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben rögzített hatékony jogorvoslathoz való jogát.
- [6] Sérélmezte továbbá, hogy a másodfokon eljáró Győri Törvényszék nemcsak figyelmen kívül hagyta a döntés meghozatala során a Kúria korábbi határozatait, hanem a végzés indokolásában nem tért ki arra sem, hogy miért hoz a Kúria Bfv.II.579/2021/17. számú végzésével ellentétes döntést. Az indítványozó álláspontja szerint mivel ez a döntés megjelent a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY), a bíróság a Be. 561. § (3) bekezdés g) pontja alapján köteles lett volna megindokolni a döntéstől való eltérést. Az indítványozó előadta, hogy azzal, hogy a törvényszék az indokolási kötelezettséget elmulasztotta, sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes eljáráshoz való joga.
- [7] Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy az általa képviselt vádlott Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben foglalt védelemhez való joga is súlyos sérelmet szenvedett az ő kizárásával, ugyanis így olyan büntetőeljárásban, ahol őt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés büntetés szabható ki rá, nincs lehetősége arra, hogy az általa kiválasztott és meghatalmazott jogi képviselővel védje meg magát.

II.

- [8] 1. Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezései:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinél joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

[...]

(7) Mindenkinél joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

- [9] 2. A Be. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„43. § (1) Nem lehet védő

a) a sértett, a sértett segítője, valamint ezek hozzátartozója,

[...]

f) aki az ügyben tanúként részt vett, vagy részt vevő – a terheltől különböző – személy segítőjeként vesz vagy vett részt,”

„59. § A terhelt, a sértett, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt e törvény szerinti jogainak és jogos érdekeinek képviselete, illetve védelme, valamint az e törvény szerinti jogok gyakorlásának vagy kötelezettségek teljesítésének elősegítése érdekében a büntetőeljárásban segítőként vehet részt:

[...]

f) a meghatalmazott képviselő”

„561. § (3) Az ügydöntő határozat indokolása tartalmazza g) azokat az indokokat, amelyek miatt a bíróság – a 649. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló kérdésben – eltért a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, ide nem értve a jogegységi határozatot.”

III.

- [10] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeinek vizsgálatakor az alábbiakat alapította meg.
- [11] Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt megvizsgálta, teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának az Abtv.-ben meghatározott feltételei.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdése], a támadott bírói döntéseket, tartalmaz a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére.
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet benyújtani. Az Alkotmánybíróság 3078/2022. (II. 25.) végzésében kimondta, hogy „védő szempontjából a kizárást kimondó határozat lezárja az eljárást, mert a továbbiakban a védő nem vehet részt a büntetőeljárásban, amely alapjaiban befolyásolja jogi helyzetét. Az Abtv. 27. §-a értelmezésében a kizárást kimondó határozat érdemi határozatnak tekinthető, amely az érintett személy, a védő alapvető jogait érinti, így alkotmányjogi panasz tárgya lehet.” Ezért az alkotmányjogi panasz teljesíti az Abtv. 27. §-ban foglalt követelményt is.
- [14] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így bármelyik kimerítése önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [15] 2.1. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét azzal összefüggésben, hogy a bíróságok mennyiben tettek eleget indokolási kötelezettségüknek a konkrét ügyben. Vizsgálni kell, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog kritériumaival összeegyeztethető-e, ha a bíróságok nem tértek ki minden, a fellebbezésben foglalt érvre, többek között a BHGY-ban is megjelent Kúriai döntéstől való esetleges eltérés indokolására. A bíróságok indokolási kötelezettsége ugyanakkor nem jelenti azt, hogy valamennyi, a fellebbezésben előadott érvre reagálni kell, azonban a Be. és az Alkotmánybíróság korábbi határozatai is rögzítenek olyan indokolási kötelezettségeket, amelyek garanciális jelentőségűek az eljárás tisztességességével kapcsolatban. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz felveti az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének lehetőségét.
- [16] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában utalt rá, hogy az ő kizárásával összefüggésben védencének az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben foglalt védelemhez való joga is sérült, ezért kérte az Alkotmánybíróságot, hogy azt az ő alapjogainak sérülésével összhangban vizsgálja. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványozó védencének védelemhez való joga nem képezheti jelen alkotmányjogi panasz tárgyát, ugyanis az indítványozó azt alkotmányjogi panaszában érintettség híján nem sérelmezheti.
- [17] 2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogra is hivatkozik, de azt önállóan nem, kizárólag az indokolási kötelezettség elmulasztásával összefüggésben sérelmezi. Erre

tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés tekintetében vizsgálta érdemben.

- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján külön befogadási eljárás lefolytatása nélkül, érdemben bírálta el az ügyet.

IV.

- [19] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

- [20] 1. Az Alkotmánybíróság először áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, különös tekintettel a bíróságok indokolási kötelezettségére.

- [21] 1.1. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel először a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze, amelyet későbbi döntéseiben továbbfejlesztett. Az Alaptörvény hatálybalépése után az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők (Indokolás [27]). A tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek együttes figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részlet-szabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [48]–[50]; 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 3188/2021. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [21]}.

- [22] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]}, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság, valamint a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye {3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [15]}, továbbá a jelen ügyben is érintett indokolt bírói döntéshez való jog {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}.

- [23] 1.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az általa nyújtott alapjogvédelem szintje nem lehet alacsonyabb, mint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által meghatározott jogvédelem szintje. Ennek feltétele, hogy az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés, különösen az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) {30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [35]; 15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [42]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [65]; 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [43]; 3295/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az EJE 6. cikk 1. bekezdése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a tisztességes eljáráshoz való jogot lényegileg azonosan rögzíti, így az alkotmányos védelem szintje nem lehet alacsonyabb az EJEB gyakorlata alapján megállapított mértéknél.

- [24] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában már kifejtette az indokolási kötelezettség tartalmát, amelynek során jelentős figyelmet tulajdonított az EJEB gyakorlatának. Az EJEB az EJE 6. cikkében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti az indokolt bírói döntéshez való jogot. Az EJEB gyakorlatából az következik, hogy a bíróságokkal szemben támasztott azon követelmény, hogy a döntéseik alapjául szolgáló érveket a döntésükben mutassák be, a tisztességes eljáráshoz kapcsolódik [*Suominen kontra Finnország* (37801/97), 2003. július 1., 34. §]. A bírósági döntések indokolásával szemben az feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. Az indokolási kötelezettség azonban nem jelent egy általános, minden ügyre azonos mértékkel kiterjedő kötelezettséget, a bíróságoknak mindig az adott ügy egyedi körülményeire tekintettel kell kielégítő terjedelmű és tartalmú indokolást tenniük. Az indokolt bírói döntéshez, így a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését mindig az adott ügy körülményeinek vizsgálatával lehet megítélni [*Tatishvili kontra Oroszország* (1509/02), 2007. február 22., 58. §; *Sholokov kontra Örményország és Moldova* (40358/05), 2012. július 31., 67. §]. Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem,

míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. Az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor azt is figyelembe kell venni, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e [*Hiro Balani kontra Spanyolország* (18064/91.) 1994. december 9., 28. bekezdés; *Ruiz Torija kontra Spanyolország* (18390/91.) 1994. december 9., 30. bekezdés, *Ilyadi kontra Oroszország* (6642/05.) 2011. május 5., 44. bekezdés].

- [25] 1.3. Az indokolt bírói döntéshez való jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik {vö. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31], [33]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy a bíróságnak döntése indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.
- [26] Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben tehát azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. A döntés indokolásának azonban nem kell minden egyes részletre kiterjednie, de az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre ki kell térnie {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]; 18/2019. (VI. 12.) AB határozat, Indokolás [28]; 3557/2021 (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [28]; 3410/2023. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [54]}. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]; 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [67]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság hatáskörébe a büntetőeljárás átfogó, alkotmányos kereteinek a vizsgálata tartozik. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszeljárás keretében az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés] {6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [30]}. Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését jelenti, ha a bíróságok indokolása nem elégséges és szükséges mértékben tartalmazza azt, hogy a bíróság mit vett figyelembe és értékelésbe a jogkövetkeztetés végett {3476/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [30]}. A Be. meghatározza azokat az elengedhetetlen elemeket, amiket a határozat indokolásának tartalmaznia kell, valamint azokat a könnyítések is, amikkel a bíróság belátása szerint élhet {vö. 3476/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [31]}.
- [28] 2. Az Alkotmánybíróság a következőkben azt vizsgálta, hogy az alapul fekvő ügyben a Járásbíróság és a Törvényszék indokolása eleget tesz-e az indokolási kötelezettséggel szemben kialakított alkotmányos követelményeknek.
- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének. A bíróságok reagáltak az indítványozó észrevételei közül az ügy eldöntéséhez szükséges releváns érvekre, azok értékelése megjelenik a döntések indokolásában. A járásbíróság vizsgálta a kizárásra okot adó körülményeket, értékelte azokat, amelyek megjelennek a döntés indokolásában. A bíróság utalt arra, hogy a kizárást megalapozó részvétel önmagában a meghatalmazás aláírásával megvalósul, az közömbös, hogy az ügyvéd végzett-e bármilyen eljárási cselekményt.
- [30] A Győri Törvényszék végzésében utalt arra, hogy a járásbíróság részletesen és helytállóan indokolta a döntését, amelyet a megfelelő jogszabályi hivatkozásokkal is alátámasztott. A másodfokú bíróság indokolásában kifejtette, hogy az ügyvédi irodának a sértetti képviselőre adott megbízása, az indítványozónak a helyettesként való feltüntetése képviselői tevékenység ellátásának minősül, amely esetében irányadó a Be. 59. § (1) bekezdés f) pontja, miszerint a sértett meghatalmazott képviselője segítőként vesz részt a büntetőeljárásban. Mindezekre tekintettel pedig a másodfokú bíróság álláspontja szerint az is megállapítható, hogy a Be. 43. § (1) bekezdés a) pontja is érvényesül, miszerint nem lehet védő a sértett segítője.

- [31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényszék indokolása valóban nem tér ki az indítványozó által a fellebbezésben hivatkozott összes felvetésre, ugyanakkor az indokolási kötelezettség nem is követeli meg, hogy a bíróság az indítványozó összes érvére reagáljon, csupán az ügy eldöntése során releváns kérdésekre kell indokolást tartalmaznia. A bíróság nem tért ki a fellebbezésben hivatkozott, BHGY-ban is megjelent Kúriai döntéstől való eltérés vizsgálatára, illetve annak indokolására sem. A BHGY-ban említett eset jelen esettel való összevethetősége alapvetően szakjogi kérdés, ugyanakkor az indokolási kötelezettség sérelmének esetleges fennállta szempontjából elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy megállapítható-e egyértelműen, hogy terhelte-e indokolási kötelezettség a másodfokú bíróságot ebben a kérdésben.
- [32] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy a másodfokú bíróság eltért volna a korábbi gyakorlattól. A Kúriai döntés és jelen eset között ugyanis jelentős különbség mutatkozik abban a tekintetben, hogy a kizárás megítélése a két ügyben eltérő kizárási okokon alapul. A Kúriai döntésben a kizárás a Be. 43. § (1) bekezdés c) pontjával, jelen ügyben pedig a Be. 43. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben merült fel. Az, hogy mennyiben függ össze a két kizárási okkal kapcsolatos gyakorlat, olyan törvényértelmezési és szakjogi kérdés, amelynek vizsgálata nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy a másodfokú bíróság indokolásában kitérhetett volna ennek a kérdésnek a vizsgálatára is, azonban az indokolás ezen hiányossága még nem éri el az alaptörvény-ellenesség szintjét.
- [33] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy a törvényszék végzésének indokolásában valóban nem tért ki valamennyi, az indítványozó által a fellebbezésben felvetett érvre, ugyanakkor kitért az általa az ügy szempontjából relevánsnak ítélt kérdésekre, így eleget tett annak a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó kötelezettségnek, hogy a döntés indokolása az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre, az indítványozó által előterjesztett, az ügy érdemét érintő észrevételeire – többek között a képviselési jog fennállására – vonatkozóan tartalmazott megállapításokat. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indokolás ilyen szintű hiányossága nem éri el az alaptörvény-ellenesség szintjét, ezért nem sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog.
- [34] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 4.Bpkf.383/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2299/2023.

